

Pujol d'en Figueres/Puig del Cocodril

Subirats

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Part nord del cim del turó envoltat pels torrents del Salt del Llop a l'est i de Font Santa a l'oest

Coordenades:

Latitud: 41.41626
Longitud: 1.81448
UTM Est (X): 400925
UTM Nord (Y): 4585646

Classificació

Número de fitxa 08273 - 9
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Antic Ibèric Medieval Modern
Segle IV aC-XVI
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: La situació del jaciment en un terreny erm ha provocat que el creixement de la vegetació i l'erosió exercida pels agents meteorològics estigui colgant les restes i provocant esllavissades a les restes visibles.
Protecció Inexistent
Observacions protecció: R. 22.9.1994
Número inventari Si, CC.AA, n. 15. EPA
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 035A00026

Descripció

Conjunt d'estructures ubicades en un turó elevat al nord del terme municipal. Aquestes estructures són:

- Acumulacions de blocs de pedra que conformen una àmplia línia que envolta el cim del turó, que delimita l'àrea, tret de la banda nord, d'accés més difícil. Resulta difícil interpretar aquestes restes: si bé podria tractar-se de la muralla d'un poblat iber, no hi ha dades definitives que permetin afirmar-ho, ja que l'únic que s'observa són amuntegaments de blocs irregulars, exagerats per altra banda, i que podrien formar part d'alguna construcció de funció i cronologia no definida, com per exemple, un clos de ramat.
- Més de sis construccions circulars, al voltant d'un espai central sense estructures, i formades per murs d'una amplada aproximada de 0,80 m, de pedra seca amb blocs irregulars, amb un espai intern de 2,30 m x 2,20 m, amb l'accés delimitat a una banda. L'alçada conservada dels murs és d'uns 0,50 m. Podríem ser al davant de diverses estructures d'hàbitat al voltant d'un espai central distribuïdor de l'assentament, a mode de plaça, tot i que tampoc hi ha dades concloents per definir una cronologia i funció clares.
- Diverses construccions rectangulars amb murs de pedra seca.
- Tot i no haver estat localitzades, existeixen sitges citades en diverses publicacions i fonts orals.
- Una àrea de dipòsit, probablement de recollida d'aigua, identificable pel canvi en la vegetació respecte a l'àrea en general.

Si bé la cronologia del jaciment és de difícil adscripció pel que fa a les estructures, el material trobat permet fer un acostament una mica més esclaridor:

- Molins de mà de granit i circulars rotatoris.
- Fragments de sílex.
- Peces de teler: fusaioles, alguna amb decoració incisa, i pondus (un amb decoració de cercles incisos).
- Tègules (només a través de referències bibliogràfiques).
- Un bloc d'arenisca amb traces d'ús (possible pedra d'esmolador?).
- Ceràmica a mà ibèrica: vores rectes de llavi pla, informes amb decoració de cordons digitals, incisos senzills i un fragment de base plana.
- Ceràmica a torn ibèrica comuna de cocció oxidant i alguna de cocció reductora: nanses de cinta, vores arrodonides de contenidor (àmfora), bases planes, vores exvasades (alguna amb decoració de pintura roja), vores zoomorfes de contenidor i informes, algun amb decoració de pintura roja.
- Ceràmica de vernís negre campaniana: bases de peu anular, vores i informes.
- 4 monedes romanes, una d'argent. 1 moneda ibèrica de la seca de Cesse. 1 moneda Macedònia del segle II a. C.
- Àmfora romana (només a través de referències bibliogràfiques).
- Gran quantitat de ceràmica grisa a torn medieval: informes amb decoració geomètrica incisa, perfils d'olles globulars i perfils de tenalles (algunes amb decoració incisa).

Observacions:

Considerant la proximitat del Castell de Subirats, cal apreciar també la importància de les troballes medievals, de forma que podríem parlar d'un assentament ibèric amb un hàbitat medieval superposat.

Història

L'existència d'aquest jaciment és coneguda ja des de l'any 1900; segons Font i Sagué es tracta d'una fortalesa romana. D'aleshores ençà, un nodrit grup d'aficionats a l'arqueologia han realitzat recollides de materials i cales de prospecció, però mai s'han dut a terme treballs d'excavació sistemàtica amb un estudi científic de l'assentament.

Als anys '30 del segle XX, el pare Martí Grivé porta a terme una de les primeres intervencions-excavacions (segons els paràmetres de l'arqueologia d'aquell moment), qualificant el jaciment com a poblat-fortificació d'època ibèrica.

Als anys '60, Pere Giró, en qualitat de "Delegado Local de la Comisaría Provincial de Excavaciones" intenta programar un pla d'excavacions al jaciment, però no portarà endavant res més que la prospecció (GIRÓ ROMEU, 1961).

Una dècada més tard, als anys '70, i segons notícia oral d'Anton Adell, de Sant Sadurní, un mestre de l'escola Sant Josep de Sant Sadurní d'Anoia realitzà nombroses cales al jaciment amb els seus alumnes, en concepte d'unes suposades "pràctiques d'arqueologia", de les quals no se'n troba cap resultat.

L'any 1986, Anton Ferrer (Vilanova i la Geltrú) i Anton Adell (Sant Sadurní d'Anoia) realitzen un plànol de l'assentament amb la distribució de les diverses estructures localitzades per ells, en base a la poca bibliografia existent i a les prospeccions per ells efectuades.

Finalment, a les últimes dècades diversos particulars han portat a terme prospeccions els resultats de les quals no han estat divulgats. Algunes d'aquestes actuacions s'han fet sense els permisos adequats.

Bibliografia

GIRÓ ROMEU, Pere (1961): "Quadern de camp", vol. 7, maig.

RIBÉ, G.; CEBRIÀ, A. i SENABRE, M.R. (1990): "Carta Arqueològica de l'Alt Penedès." Vilafranca del Penedès.

